

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Prof. Dr. Albert-Peter Rethmann

Oponentský posudek

MUDr. Mgr. Jaromír Matějka, Ph.D., *Etické aspekty tzv. dříve projevených přání pacientů*, rigorózní práce, Praha 2009

J. Matějka se ve své rigorózní práci zabývá aktuálním tématem etiky v medicíně, které je už léta diskutované na různých rovinách evropských společností a států, i v České republice. Jedná se o otázku, jak pomoci lidem, kteří jsou smrtelně nemocní a chtějí i v této poslední fázi svého života autonomně rozhodovat o svém životě. A protože ani morální autonomie nekončí v situaci těžké nemoci, ani v situaci, ve které se pacient už nemůže vyjadřovat k plánovaným zákrokům lékařů, je otázkou, jak zajistit autonomii pacienta i v těchto situacích. Autonomie pacienta a dříve projevených přání je tématem existenciálním a etickým. Jedná se o otázku, která se týká zároveň právního řádu.

Ve své práci rozebírá J. Matějka model dříve projevených přání a diskutuje, jestli a za jakých podmínek je adekvátním prostředkem chránit autonomii pacienta ve fázi umírání. Po úvodu (kap. 1) analyzuje autor situaci v České republice (kap. 2) a v Německu (kap. 3). Autor tu představuje různé termíny užívané v České republice i Německu a ukazuje zvláště s ohledem na Spolkovou republiku Německo, jak se tam vyvíjela diskuze o právní závaznosti dříve projevených přání. V této souvislosti věnuje zvláštní pozornost zásadám Německé lékařské komory o lékařském doprovázení ke smrti, lidským právům těžce nemocných a umírajících, ekumenickému dokumentu Německé biskupské konference a Rady církví k otázce doprovázení umírajících a tzv. „Christliche Patientenverfügung“, které vydaly Německá biskupská konference a Rada evangelických církví Německa.

Ve čtvrté kapitole shrnuje autor hlavní etické problémy a otázky, které se vyskytují v popsáných dokumentech a diskutuje je v páté kapitole. Šestá kapitola předjímá další potřebnou diskuzi, která autora čeká v rámci jeho dizertační práce.

J. Matějka ukazuje svou prací, že je schopen zpracovat dané etické téma z formálního i metodologického hlediska. Jeho výhodou je, že spojuje svou kompetenci a své zkušenosti jako lékař se svými teologickými a etickými znalostmi.

Vzhledem k budoucí doktorské práci si kritický čtenář přeje:

- Lepší systematizaci (kap. 4/5) etických otázek (nikoli shrnutí podle textů, nýbrž systematizaci podle eticky relevantních aspektů tématu). Čtenář by si také přál užší propojení kapitol 4 a 5.
- Další vypracování etických otázek z kapitoly 5. V předložené rigorózní práci slouží – podle recenzenta právem – jako náhled do budoucí doktorské práce.
- Prohloubenou reflexi pojmu autonomie. (Kap. 6 je sice důležitá, ale zatím ještě málo propojená s předešlým textem.)

Rigorózní práce Jaromíra Matějka odpovídá podle oponenta požadavkům, aby byla fakultou přijata. Vzhledem k budoucí doktorské práci je žádoucí, aby autor doplnil zmíněné nedostatky.

Praha, 19.4.2009

